

Sygn. akt IV KK 616/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **Z. P. i B. P.**

oskarżonych z art. 90 ustawy Prawo budowlane

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 8 grudnia 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 14 grudnia 2020 r., sygn. akt III K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i – przyjmując, że zarzucany czyn
wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 93 pkt 13 ustawy z dn. 7
lipca 1994 r. Prawo budowlane – na podstawie art. 5 § 1 pkt 4
k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie, a jego
kosztami obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 grudnia 2020 r. Sąd Rejonowy w W. uznał Z. P. i B. P. za winnych tego, że w lutym 2017 r. dopuścili się „samowoli budowlanej”, tj. czynu z art. 90 ustawy Prawo budowlane, i zgodnie z wnioskiem oskarżyciela publicznego z

26 sierpnia 2020 r., warunkowo umorzył postępowanie karne. Orzeczenie pierwszoinstancyjne nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się 22 grudnia 2020 r.

Kasację od tego rozstrzygnięcia wniósł Prokurator Generalny na korzyść skazanych. Podniósł w niej rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa procesowego, tj. art. 341 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i art. 66 § 1 k.k., mające polegać na warunkowym umorzeniu postępowania w sytuacji, gdy w dniu wydania wyroku przepis, którego naruszenie zarzucono oskarżonym, utracił moc i ich zachowanie wypełniało znamiona wykroczenia z art. 93 pkt 13 ustawy Prawo budowlane. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Mocą ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane uchylono przepis art. 90 ustawy Prawo budowlane; jednocześnie czynny penalizowany przez uchylony przepis zamieszczono w katalogu wykroczeń w art. 93 pkt 13 ustawy Prawo budowlane. Zaistniał więc stan prawny, w którym od dnia 19 września 2020 r. przepis art. 90 Prawa budowlanego utracił moc i doszło do przekwalifikowania opisanego w nim czynu z przestępstwa na wykroczenie.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, należało przede wszystkim stwierdzić, że Sąd pierwszoinstancyjny, umarzając warunkowo postępowanie na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2020 r., uznał, że oskarżeni wypełnili znamiona zarzuconego im czynu polegającego na tym, że w lutym 2017 roku w B., działając wspólnie i w porozumieniu, wykonywali roboty budowlane bez uzyskania wymaganego ustawą pozwolenia na budowę. O ile w chwili jego popełnienia (luty 2017 r.) oraz w dniu sporządzenia przez oskarżyciela publicznego wniosku z art. 336 k.p.k. (26 sierpnia 2020 r.) czyn oskarżonych wypełniał znamiona występkę z art. 90 Prawa budowlanego, o tyle w dniu wydania wyroku – 14 grudnia 2020 r. – przepis ten utracił już moc (19 września 2020 r.) W tej sytuacji, mając na względzie kontrawencjonalizację przedmiotowego czynu zabronionego, Sąd *meriti* zobowiązany był do rozważenia kwestii odpowiedzialności sprawców w płaszczyźnie art. 93 pkt 13 Prawa budowlanego, czego zaniechał. W tym zakresie

doszło zatem do rażącego naruszenia przepisów wskazanych w kasacji, albowiem właściwym postąpieniem było przejście z procedury karnej na procedurę wykroczeniową, jak tego wymagał art. 400 § 1 k.p.k. W tym celu należało wydać postanowienie o dalszym rozpoznaniu sprawy w trybie postępowania w sprawach o wykroczenia.

W zaistniałym stanie faktycznym, w którym bezprawność zachowania oskarżonych nie budziła wątpliwości, należało stwierdzić, że Z. P. i B. P. dopuścili się wykroczenia, o którym mowa w art. 93 pkt 13 Prawa budowlanego. Wobec tego, że czyn zabroniony popełniono w lutym 2017 r. i w ciągu roku od jego popełnienia nie wszczęto postępowania (nastąpiło to 8 lipca 2020 r.), to, mając na uwadze treść art. 4 § 1 k.k. (regulę stosowania ustawy względniejszej dla sprawcy) oraz art. 45 § 1 k.w., Sądowi Najwyższemu nie pozostawało nic innego, jak tylko postępowanie umorzyć ze względu na przedawnienie karalności wykroczenia (art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.).

O kosztach postępowania orzeczono po myśli art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.